

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 11.

«Соціологія громадської думки»

Ступінь вищої освіти	Магістр
Освітньо-професійна програма	«Журналістика»
Факультет	Журналістики
Кафедра	Соціальних комунікацій
Семестр	II
Кількість кредитів	4
Мова викладання	українська
Викладач	Бабінець А. І., заслужений журналіст України, доцент кафедри теорії і методики журналістської творчості
Контактна інформація	v.slovo@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Навчальна дисципліна "Соціологія громадської думки" покликаний формувати теоретичну базу магістра з журналістики і медіакомунікацій, тому метою його вивчення є оволодіння студентами методологією соціологічного дослідження громадської думки, формування уявлень про фундаментальні положення соціології громадської думки як специфічної форми діяльності
Мета та цілі	Метою викладання даної дисципліни є формування знань та навичок про сутність та закономірності функціонування соціальних комунікацій.
Результати навчання	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент знатиме: структуру, етапи розвитку, компоненти, функції громадської думки; історію досліджень громадської думки; вплив на формування громадської думки ЗМК; сфери взаємодії громадської думки і ЗМК; соціологічні методи дослідження масової комунікації. Студент вмітиме: характеризувати громадську думку як соціальну підсистему; використовувати свої знання про громадську думку у сфері масової комунікації; розпізнавати маніпулятивні технології мас-медіа щодо їхнього впливу на громадську думку; проводити соціологічні дослідження громадської думки; досконало проводити дослідження за допомогою методу опитування, анкетування.
Soft skills: компетентності, що відповідають заявленим цілям	Під час вивчення дисципліни студент отримує можливість формувати та розвивати soft skills: Тайм-менеджмент, здатність пристосовуватися, здатність до колаборацій, креативність, переконливість, соціально-психологічні аспекти професійної компетентності: навички комунікації, лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, вміння

програми	вирішувати конфліктні ситуації, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміти важливості дедлайнів, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовуючи різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Теорія соціальних комунікацій», «Комунікативістика», «Медіарегулювання».

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
Тема Громадська думка соціальний феномен об'єкт досліджень.	1. Поняття «громадська думка», її визначальні характеристики. Етапи розвитку громадської думки. Структура, основні компоненти. Функції громадської думки. Соціологія громадської думки як наука. Вплив мас-медіа на громадську думку. Історія вивчення взаємодії громадської думки та ЗМІ. Зарубіжна соціологія про вплив мас-медіа на громадську думку: основні етапи розвитку. Вітчизняна соціологія ХХ століття. Сучасні дослідження українських соціологів.	Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.
Тема Стереотипи громадській думці і ЗМК.	2. Теорія громадської думки У.Ліппмана. Стереотипи у громадській думці. Гендерні стереотипи. Вікові, професійні, соціальні стереотипи. Національні стереотипи (гетеростереотипи, автостереотипи) у ЗМІ та шляхи їх подолання. Упередження та фобії громадськості та їхнє функціонування у мас-медіа.	Взаємооцінювання (peer assessment) Захист презентацій Розв'язування ситуаційних завдань Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.
Тема Методологія дослідження громадської думки.	3. Опитування (інтерв'ю, телефонне, поштове, роздаткове, он-лайн). Специфіка анкетування, типи запитань. Поради Дж. Геллапа до складання анкет. Метод спостереження: переваги і недоліки. Вивчення документів (контент-аналіз). Соціальний експеримент, його доцільність. Інші соціологічні процедури.	Захист презентацій Розв'язування ситуаційних завдань Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.
Тема 4. Мала група в контексті соціальної	Концепції і моделі розвитку малої групи. Розвиток малої групи. Керівництво і лідерство у малих	Взаємооцінювання (peer assessment) Захист презентацій Розв'язування ситуаційних

психології МК.	групах. Проблема групової згуртованості і груповий конфлікт. Конфлікти між особистістю і групою.	завдань Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.
Тема Психологія великих соціальних груп і масових явищ.	5. Загальна характеристика великих соціальних груп. Класифікація великих соціальних груп. Методи дослідження великих соціальних груп. Психологія етнічних груп. Ментальність. Психологія масових явищ. Громадська думка. Суспільний настрій. Масовий настрій. Паніка.	Взаємооцінювання (peer assessment) Захист презентацій Розв'язування ситуаційних завдань Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Єнін М.Н. Соціологія масової комунікації. Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. за спец. «Соціологія», «Реклама та зв'язки з громадськістю». / М.Н. Єнін; держ. закл. «Луган. нац ун-т ім. Тараса Шевченка». – Луганськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2012. – 167 с.

2. Іванов В.Ф. Соціологія масової комунікації. Навч. посіб. / В.Ф. Іванов: Київський ун-т ім. Тараса Шевченка. Інститут журналістики. Центр вільної преси. – К.: Центр вільної преси, 1999. – 210 с.

3. Лукашевич М., Шандор Ф. Соціологія масової комунікації / Лукашевич М., Шандор Ф. - К.: Знання. - 2015. - 367 с.

4. Історія соціологічної думки: навчальний енциклопедичний словник-довідник. Наук.ред., передмова В. Піча – Львів : Новий Світ - 2000, 2016.

Додаткова

1.Бакулев Г.П. Массовая коммуникация: Западные теории и концепции: Учебное пособие для студентов вузов. — М.: Аспект Пресс, 2005. — 176 с.

2. Бориснёв С.В. Социология коммуникации: Учебное пособие для вузов. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. — 270 с. 3. Бодрийяр, Жан. Символический обмен и смерть. / Пер. и вступ ст. С.Н.Зенкина. – М.: Добросвет, 2000. – 389 с.

4. Бодрийяр, Жан. Симулякры и симуляция / Пер. О.А. Печенкина. – Т., 2013. – 204 с.

5. Бодрийяр, Жан. Система вещей / Ж. Бодрийяр./ Пер. с фр. С.Зенкина. – М.: Рудомино, 1995. – 168 с.

6.Вебер М. Соціологія Загальноісторичні аналізи. Політика. Пер. з нім. / Макс Вебер.- К.: Основи, 1998. – 534 с.

7. Винтерхофф-Шпурк П. Медиапсихология. Основные принципы / Петер Винтерхофф-Шпурк. – Харьков: Гуманитарный центр, 2016. – 266 с.

8. Гендер для медій. Підручник із гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей \За ред. М.Маєрчик. – К.: Критика, 2014. – 217 с.

9. Гидденс А. Опосредование опыта // Назаров М.М. Массовая коммуникация в современном мире: Методология анализа и практика исследований. — М.: Едиториал УРСС, 2003. — С. 169-173.

10. Дмитриев Е.И. Социология журналистики: Конспект лекций. — Мн.: БГУ, 15 2001.

— 150 с.

11. Іванов В.Ф. Соціологія і журналістика: Тексти лекцій. — К.: Навч.-видавн. центр Ін-ту журналістики, 1994.
12. Конечкая В.П. Социология коммуникации: Учебник. — М.: Международный университет бизнеса и управления, 1997.
13. Липпман У. Общественное мнение. - М., 2004.
14. Мерскін Д.Л. Сексуалізація медіа. Як і чому ми це робимо / Д.Л. Мерскін. — Харків: Гуманітарний центр, 2015. — 380 с.
15. Почепцов Г.Г. Информационные войны. — М.: «Реал-бук», 2000. 576 с.
16. Почепцов Г.Г. Коммуникативний інжиніринг: теорія і практика. — К.: Альтер-прес, 2008. — 408 с.
17. Почепцов Г.Г. Теорія комунікації. — К: ВПЦ «Київський університет», 1999. — 308 с.
18. Почепцов Г.Г. Теория коммуникации — М.: «Рефл-бук», К.: «Ваклер», 2001. — 656 с.
19. Почепцов Г.Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології ХХІ століття. — К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2017.
20. Соціологія: Навчальний посібник / За ред. С.О.Макеєва. — 3-тє вид., стер. — К.: Т-во «Знання», КОО, 2005. — 455 с.
21. Соловьев В.Р. Манипуляции: Атакуй и защищайся / Владимир Соловьев. — М.: Эксмо, 2011. — 352 с.
22. Терин В.П. Массовая коммуникация: исследование опыта Запада: 2-е изд., перер. и доп. — М., 2000. — 224 с.
23. Федотова Л.Н. Социология массовой коммуникации: Учебник для вузов. — СПб.: Питер, 2003. — 400 с.
24. Фиск Дж. Постмодернизм и телевидение // Назаров М.М. Массовая коммуникация в современном мире: Методология анализа и практика исследований. — М.: Едиториал УРСС, 2003. — С.174-179.
25. Фрейд З. О сновидениях. Тотем и табу. Очерки по теории сексуальности. О сновидениях. / З. Фрейд; Пер. с нем. — Харків; Фолио, 2006. — 414 с.
26. Фромм Эрих. Бегство от свободы / Э. Фромм; Пер. с англ. Г.Ф. Швейника. — 2-е изд. — М.: Изд. группа «Прогресс»: Универс, 1995. — 251 с.
27. Фуко Мішель. Історія сексуальності / Фуко Мішель. — Харків: Око. — Т 3: Плекання себе. — 2000. — 264 с.
28. Шарков Ф.И. Основы теории коммуникации: Учебник для вузов. — М.: ИД «Социальные отношения», Изд-во «Перспектива», 2003. — 248 с.
29. Шеремет А.Н. Интернет как средство массовой коммуникации: социологический анализ: Дисс. ... канд. соц. наук. — Екатеринбург, 2003. — 142 с.
30. Шульц В. Процес комунікації // Публіцистика. Масова комунікація. — К.: АУП, ЦВП, 2007. — С. 619-646.
31. Щербина В.Н. Сетевые сообщества в ракурсе социологического анализа (опыт рефлексии становления «киберкоммуникативного континуума») / Бердянский государственный педагогический институт. — Бердянск, 2001. — 252 с.
32. Юнг К.Г. Архетип и символ / К.Г. Юнг. — М., 1991. — 304 с.
33. Ярош О. ЗМІ як дзеркало громадської думки. Проблеми коректної презентації результатів соціологічних опитувань // Контекст. - № 12. - С. 17-23.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика

Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки.

	Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-5)	40
Індивідуальна науково-дослідна робота	20
Підсумковий контроль (теми 1-5)– екзамен	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни